

Opinia

do ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne

(druk senacki nr 888)

Uchwalona przez Sejm ustawa ma na celu najogólniej rzecz ujmując ujednoczenie i standaryzację używanych przez podmioty publiczne systemów teleinformatycznych, prowadzonych rejestrów publicznych i dokonywania wymiany informacji w formie elektronicznej. Ma zastosowanie do podmiotów określonych w art. 2 ust. 1, a w pewnym zakresie do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 2. Ustawa nie będzie miała zastosowania do podmiotów wymienionych w art. 2 ust. 3, z wyjątkiem przypadków, gdy w związku z realizacją zadań przez te podmioty istnieje obowiązek przekazywania informacji do i od podmiotów niebędących organami administracji rządowej. Wówczas podmioty te powinny zapewnić, aby używany system teleinformatyczny spełniał minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz wymóg równego traktowania rozwiązań informatycznych.

Funkcję planistyczną i koordynacyjną w dziedzinie informatyzacji działalności podmiotów publicznych ma spełniać Plan Informatyzacji Państwa (art. 5), ustanawiany przez Radę Ministrów, na okres nie dłuższy niż 5 lat, na wniosek ministra właściwego do spraw informatyzacji, który zobowiązany został (art. 53) do przedstawienia jego projektu w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustawa przewiduje ustanawianie ponadsektorowych (przez Radę Ministrów) i sektorowych projektów informatycznych (przez ministra właściwego do spraw działu administracji rządowej), służących wykonaniu Planu (art. 7, 8 i 9).

Dla podmiotów realizujących zadania publiczne istotne znaczenie będą miały, określone przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej (art. 18). Ustawa

bowiem nakłada na podmiot publiczny obowiązek, aby do realizacji zadań publicznych używał systemów teleinformatycznych spełniających minimalne wymagania dla tych systemów (art. 13 ust. 1). A podmiot publiczny prowadzący rejestr publiczny powinien go prowadzić w sposób zapewniający spełnianie minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej oraz umożliwić dostarczanie informacji do tego rejestru oraz udostępnianie informacji z tego rejestru drogą elektroniczną (art. 14).

Na podmiot publiczny wymieniający dane z podmiotem niebędącym organem administracji rządowej został nałożony obowiązek, aby system teleinformatyczny oprócz minimalnych wymagań spełniał wymóg równego traktowania rozwiązań informatycznych oraz obowiązek publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej lub udostępnienia w inny sposób zestawienia stosowanych w oprogramowaniu interfejsowym struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących oraz publikacji testów akceptacyjnych, służących badaniu poprawności wdrożenia oprogramowania interfejsowego (art. 13 ust. 2 pkt 2). Badanie to przeprowadzać będzie na własny koszt twórca oprogramowania interfejsowego albo inny podmiot posiadający autorskie prawa majątkowe do tego oprogramowania. Podmiot publiczny w celu potwierdzenia wyniku badania będzie mógł wykonać jego weryfikację przy użyciu testów akceptacyjnych udostępnionych podmiotowi posiadającym autorskie prawa majątkowe do oprogramowania. W przypadku rozbieżności wyników weryfikacji z badaniem, przesądzający będzie wynik weryfikacji, a jej koszt poniesie podmiot posiadający autorskie prawa majątkowe do oprogramowania. Warunkiem używania oprogramowania interfejsowego do realizacji zadań publicznych będzie pozytywny wynik przeprowadzonego badania (art. 21 i 22).

Ustawa ponadto przewiduje dofinansowanie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, w formie dotacji celowej, określonych w art. 12 ust. 1 projektów, oprogramowań i przedsięwzięć.

Przy ministrze właściwym do spraw informatyzacji działać będzie Rada Informatyzacji, będąca organem opiniodawczo-doradczym ministra. Składać się będzie z 21 członków, będących reprezentantami różnych środowisk, których przedmiotem zainteresowania jest informatyka (art. 17).

Ustawa przewiduje utworzenie Krajowej Ewidencji Systemów Informatycznych i Rejestrów Publicznych prowadzonej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, w której zgromadzony zostanie wykaz systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych.

Podmioty publiczne zostały zobowiązane do przekazywania danych niezbędnych do stworzenia Ewidencji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 19 i 56).

Ustawa reguluje także przeprowadzanie kontroli podmiotów publicznych w zakresie spełniania przez systemy teleinformatyczne i rejestry publiczne minimalnych wymagań określonych dla tych systemów i rejestrów. Przyjęto, że kontrolę będą przeprowadzać zasadniczo organy nadzorujące działalność danego podmiotu. W stosunku do jednostek samorządu terytorialnego kontrolę przeprowadzą wojewodowie, z ograniczeniem do tych systemów i rejestrów, które używane są do wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W pozostałym zakresie ustawa dopuszcza możliwość przeprowadzenia kontroli przez wojewodów na wniosek (art. 25).

Okres dostosowania istniejących w dniu wejścia w życie ustawy systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych do minimalnych wymagań wynosi 2 lata od dnia wejścia w życie ustawy (art. 58).

Ustawa nowelizuje 17 ustaw w kierunku dostosowania ich treści do przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

II. Uwagi

Ustawa w znacznej części jest regulacją ogólną, wyrażającą pewne postulaty w dziedzinie rozwoju informatyzacji. Przenosi na szczebel Planu Informatyzacji Państwa oraz ponadsektorowych i sektorowych projektów informatycznych rozstrzygnięcia w zakresie kierunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Projekt Planu, minister właściwy do spraw informatyzacji, ma obowiązek przedstawić Radzie Ministrów w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Natomiast nie ma ustanowionego ustawowego terminu dla uchwalenia takiego Planu, a zatem trudno przewidzieć w jakim okresie część z postulatów określonych w ustawie znajdzie odzwierciedlenie w aktach prawnych niższego szczebla.

Przepisy ogólne, niedookreślone znajdują się także w innych rozdziałach niż rozdział 2 ustawy. I tak np., w art. 13 w ust. 2 w pkt 1 jest mowa o spełnianiu przez systemy teleinformatyczne wymogu równego traktowania rozwiązań informatycznych. Jest to warunek bardzo ogólnie sformułowany. Należy wyjaśnić czy istnieją standardy oceny systemów teleinformatycznych pod tym kątem.

Należy zwrócić uwagę na treść art. 61 i 62 ustawy. Art. 61 wprowadza zasadę, że w przypadku wątpliwości interpretacyjnych pewne terminy użyte w przepisach innych ustaw należy rozumieć tak, jak zostały zdefiniowane w ustawie o informatyzacji (...). Oznacza to, że

jedynie adresat normy, który ma takie wątpliwości powinien skorzystać ze słowniczka ustawy o informatyzacji (...). Przepis ten daleko odbiega od zasad prawidłowej legislacji, w którym ustawodawca dopuszcza z góry różne rozumienie użytych w przepisach pojęć. Jednocześnie ustawa obliguje Radę Ministrów do przygotowania w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy projektu ustawy dotyczącej dostosowania terminologii użytej w innych ustawach do definicji zawartych w omawianej ustawie. Jest to termin długi, a ponadto należy jeszcze uwzględnić tok procesu legislacyjnego po wniesieniu projektu do Sejmu.

Opracowała:

Aleksandra Sulkowska